

Adviescommissie 27 maart 2019
Dagelijks bestuur 4 april 2019
Algemeen bestuur **10 juli 2019 en besluitvorming 13 november 2019**

Vorbereid door Fred Rodenbach, projectleider
Bijlagen Geen

BEHEERSTICHTING VOOR NATUURPARK GEESTMERLOO

Natuurpark Geestmerloo wordt een recreatiegebied van 24 hectare, waarvan circa 12 hectare in erfpacht wordt uitgegeven als natuurbegraafplaats. Voor de inrichting, exploitatie en het beheer van het natuurpark Geestmerloo zijn de afspraken met de ondernemer van Natuurpark Geestmerloo BV in overeenkomsten vastgelegd. Ook moet een beheerstichting worden opgericht waarin het recreatieschap deelneemt om het beheer te garanderen voor 75 jaren na aanleg.

Het algemeen bestuur besluit

1. De beheerstichting op te richten en hierin deel te nemen;
2. En de voorzitter van het recreatieschap aan te wijzen als vertegenwoordiger van het recreatieschap in de beheerstichting.

Onderbouwing besluit

Onderdeel van de afspraken met Natuurpark Geestmerloo BV is dat de vennootschap het beheer en onderhoud van het natuurpark voor 75 jaren financiert. Om dat goed te regelen is het nodig om een beheerstichting op te richten, waarbij het recreatieschap en de vennootschap zitting hebben in de stichting.

Bijdrage aan schapsdoelen

- Behoud van volwaardig en uniek openbaar recreatielandschap;
- Versterken van de financiële duurzaamheid.

Financiële consequenties

De financiering van het beheer voor het 24 ha grote natuurpark is geheel voor rekening van de vennootschap. De beheerkosten zijn gemiddeld €52.556 per jaar inclusief groot onderhoud en vervanging, geraamd volgens prijspeil 2017. In de beheerovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over het vullen van een bankrekening in de eerste 25 jaren, waaruit het toekomstige beheer kan worden gefinancierd. Deze bankrekening zal beheerd worden door de op te richten stichting.

Juridische consequenties

Door het oprichten van de beheerstichting ontstaat een nieuwe juridische entiteit. De beheerstichting krijgt mogelijk de ANBI-status, zodat het voor particulieren fiscaal aantrekkelijk wordt om eventueel donaties, periodieke giften en legaten aan de stichting over te maken.

Bestuurlijke achtergrond

- Intentieovereenkomst, algemeen bestuur d.d. 13 november 2013.
- Vergunning voor het gebruik als natuurbegraafplaats, gemeente Alkmaar, 26 november 2015.
- Besluit van het dagelijks bestuur d.d. 11 maart 2015 om het benodigde inrichtingsbudget voor het niet commerciële gedeelte (buiten de begraafplaats) te financieren.
- Besteding restbudget Uitbreiding Geestmerambacht, dagelijks bestuur d.d. 24 mei 2017, waarbij besloten is om 1,5 miljoen euro te besteden aan de inrichting van natuurpark Geestmerloo, wat vervolgens is opgenomen in de programmabegroting 2019 (algemeen bestuur d.d. 11 juli 2018) en in het gebiedsplan 2019/2020 (algemeen bestuur d.d. 14 november 2018).
- Besluit van het dagelijks bestuur d.d. 4 april 2019 om 12 hectare te verpachten voor de natuurbegraafplaats, een erfpachtovereenkomst, aanlegovereenkomst en beheerovereenkomst met de vennootschap te sluiten.

- Besluit van de raad van Alkmaar d.d. 4 april 2019 om de gemeenteraad voor te stellen de gronden aan te wijzen voor natuurbegraven, conform artikel 40 van de Wet op de lijkbezorging.

Communicatie

- Publiceren van dit voorstel op de website voor de AB-vergadering en het besluit na de AB-vergadering.
- Besluit na de AB-vergadering publiceren op www.overheid.nl.
- De vennootschap telefonisch informeren over het besluit.
- Gezamenlijk met de vennootschap, publiciteit geven aan de oprichting van de beheerstichting.

Externe betrokkene

Natuurpark Geestmerloo BV

CONCEPT

Achtergrond bij het voorstel

- 2013 Sinds het ondertekenen van de intentieovereenkomst werken de ondernemer en het recreatieschap aan de realisatie van Natuurpark Geestmerloo.
- 2015 Gemeente Alkmaar verleent vergunning voor het begraven op de natuurbegraafplaats. De ondernemer start <https://www.natuurparkgeestmerloo.nl/>. Enkele omwonenden maken bezwaar en gaan door tot in hoger beroep. Geestmerambacht besluit het benodigde inrichtingsbudget voor het niet commerciële gedeelte (buiten de begraafplaats) te financieren.
- 2016 RNH start met het opstellen van een concept erfpachtovereenkomst.
- 2017 Het dagelijks bestuur besluit om 1,5 miljoen euro van het projectbudget Uitbreiding Geestmerambacht te besteden aan de inrichting van het niet commerciële gedeelte. Als subsidiegever stemt de provincie daar mee in.
- 2018 De Raad van State doet uitspraak, zodat de vergunning voor het natuurbegraven daadwerkelijk gebruikt kan worden. De ondernemer richt de Natuurpark Geestmerloo BV op. RNH bespreekt met de vennootschap en de notaris de mogelijkheden om de beheerafspraken voor 75 jaren op een goede manier te borgen.
- 2019 De overeenkomsten voor erfpacht, aanleg en beheer worden gesloten. De aanleg wordt voorbereid door het ontwerp uit te werken tot een bestek, dat openbaar wordt aanbesteed. De uitvoering start eind 2019.

Foto van het terrein - Het ligt direct ten noorden van de wijk Daalmeer/Alkmaar-Noord.

Argumentatie

Het beheer gedurende 75 jaren na aanleg wordt geheel gefinancierd door de vennootschap. De beheer-kosten hangen direct samen met de overeengekomen inrichtingselementen en het beeldkwaliteitsniveau. Daarbij moet de vennootschap in de eerste jaren geld reserveren (van de inkomsten uit de verkoop van graven) voor het beheer in toekomstige jaren. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de beheer-overeenkomst.

Om er zeker van te zijn dat er voldoende geld voor het toekomstig beheer is, is het nodig om een beheer-stichting op te richten. Mogelijk kan de stichting de ANBI-status krijgen. Het oprichten van een stichting is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Volgens artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen:

- Kan dit alleen wanneer het oprichten van een stichting noodzakelijk wordt geacht (voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang).
- De GR (Gemeenschappelijke Regeling) van het recreatieschap moet hierin voorzien. Met artikel 5 lid 2 sub a van de GR gebeurt dit.
- En mag het besluit tot daadwerkelijke oprichting van een stichting pas genomen worden nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

Op 18 april 2019 heeft het Ministerie van Financiën, team DSTA (Dutch State Treasury Agency) aangegeven dat het geld, dat in de stichting wordt gestopt voor het beheer en onderhoud van het ontwikkelde gebied, niet in de schatkist hoeft te worden aangehouden. Hierdoor kan de stichting vrij over het geld beschikken.

Op 22 mei 2019 is het concept van dit AB voorstel voor het oprichten van een beheerstichting toegezonden aan de gemeenteraden, met de vraag om uiterlijk 30 september 2019 eventuele wensen en bedenkingen ter kennisgeving aan het algemeen bestuur door te geven.

De vertegenwoordiging van het recreatieschap in de beheerstichting betreft de uitvoering van gemaakte afspraken. Dat kan door het bestuur worden opgedragen aan de uitvoeringsorganisatie RNH.

Keuze voor een beheerstichting

De keuze voor een beheerstichting heeft meer voordelen en minder nadelen dan andere opties. In de afgelopen jaren zijn de volgende opties verkend:

- A. Het geld in beheer laten bij de vennootschap.
Voordeel is dat de vennootschap het geld kan beleggen om daarmee een rendement te bereiken dat hoger is dan de rekenrente. Nadeel is dat dit veel risico betekent voor de toekomstige jaren.
- B. Het geld op een gezamenlijke bankrekening zetten.
Beide partijen kunnen over het geld beschikken. Het risico dat er op termijn onvoldoende geld is, blijft hoog.
- C. **Het geld onderbrengen bij een stichting** (is ook de uiteindelijke keuze geworden).
Beide partijen beschikken gezamenlijk over het geld en de jaarlijkse uitgaven. Zodra het geld in de stichting zit, blijft dit beschikbaar voor het doel van de stichting; de instandhouding van Natuurpark Geestmerloo.
- D. Het geld bij het Nationaal Groenfonds of een notaris stallen.
Beide partijen beschikken gezamenlijk over het geld. Organisatiestructuur zijn relatief hoog.
- E. Het geld (als bestemmingsreserve) in beheer onderbrengen bij het recreatieschap.
Voordeel is dat de overheid meer zekerheid heeft en dat risico's van beleggen worden vermeden. Voor de vennootschap is het nadeel dat hij geen zeggenschap meer heeft over de jaarlijkse uitgaven.

Waar RNH en de vennootschap het over eens zijn

- Het inrichtingsniveau van het hele natuurpark moet passen bij zowel de gewenste beleving van een natuurbegraafplaats als bij intensief recreatief gebruik als stedelijk uitloopgebied.
- Het gebied moet goed onderhouden en beheerd worden.
- Omdat de inkomsten van de verkoop van graven (en het begraven) in tijd beperkt zijn, zijn de inkomsten van de erfpachter ook in tijd beperkt.

- Partijen willen voorkomen dat er nog kosten betaald moet worden, nadat er geen inkomsten meer zijn.
- Partijen willen beide (uiteeraard) zo laag mogelijke beheerkosten voor het gebied, met een beeldkwaliteitsniveau dat voor Geestmerambacht normaal is of hoger.
- De oprichting van een stichting is de beste optie om de toekomstige beheerkosten duurzaam te kunnen betalen.
- Het geld kan het beste beheerd worden door een stichting, waar beide partijen in vertegenwoordigd zijn.
- De jaarlijkse storting om te komen tot de benodigde netto contante waarde, te berekenen voor het 25^e jaar na het gereedkomen van de aanleg, kan bij verstrekking van een oudergarantie beperkt zijn, zodat de vennootschap tot die datum met een deel van het geld nog kan beleggen. Zo ontstaat een mix van beleggingen en banksparen. In het 25^e jaar moet deze dan wel aangevuld worden tot de berekende benodigde waarde.
- Deze berekening na verloop van 20 jaren na het gereedkomen van de aanleg evalueren en actualiseren.
- De jaarlijkse storting aan de stichting in de eerste aanloopjaren laag te houden.

De gevonden oplossing is daarom

- Te kiezen voor het oprichten van een beheerstichting met een kleine organisatiestructuur,
- En het inbouwen van een evaluatiemoment.

Conflictoplossing/beheersing in de beheerfase

Omdat elk van de partijen ieder één stem krijgt in de beheerstichting en dus mede beschikking heeft over de bankrekening van de stichting, kan er een staking van stemmen zijn. Partijen zijn het eens dat dit niet wenselijk is. Daarom moet een onafhankelijke partij worden benoemd, die de beslissing forceert. Hierbij is gedacht aan een onafhankelijke notaris of een extern adviesbureau. Omdat het conflict of meningsverschil van aard kan verschillen (kapitaalopbouw, beheerniveau, inrichtingsniveau) is het idee nu om in voorkomende gevallen een notaris te laten beslissen, welke instantie het betreffende conflict zou moeten beslechten.

Vervolg

- Kiezen van een unieke naam voor de stichting.
- Kiezen voor wel of geen ANBI-status.
- Bepalen van de statutaire doelstelling.
- Bepalen van de manieren waarop de stichting aan financiële middelen komt, waaronder de stortingen van de vennootschap, maar mogelijk ook subsidies, donaties, verkoop van spullen, en dergelijke.
- Bepalen van het postadres en webadres van de stichting.
- Bepalen van de procedure bij het benoemen en ontslaan van de stichtingsbestuurders.
- Bepalen van de bestemming van het geld indien de stichting wordt opgeheven
- Opstellen en bij de notaris vastleggen van de statuten en het huishoudelijk reglement inclusief handelsregister.

Akkoord programmamanager	Gerben Houtkamp
In overleg met directeur RNH	Jos Gilliam